

ЧАРЛЗ ДИКЕНС ГУЛЯЙ ЗА ЦЯЛА НОЩ

Превод от английски: Пепа Дочева, 1984

chitanka.info

Дамон и Питий (Дамон и Питий — двамата са класически пример за вярно приятелство. Питий, осъден на смърт, защото се е борил против сиракузкия тиранин Дионисий I (около 406–367 г. пр.н.е.), получил разрешение за тридневна отсрочка при условие, че Дамон стане негов заложник. Дамон се съгласил, а Питий се явил точно навреме.) несъмнено си ги е бивало — първият с изключителната си готовност да стане заложник за приятеля, си, а вторият със способността си да се появи подобно на коз точно навреме, което не е от по-малко значение. Много техни черти обаче вече не се срещат. В сегашни дни, с тези затвори за длъжници, хич не е лесно да намериш някой Дамон (освен ако не е фиктивен, и то срещу половин крона), а що се отнася до Питий, малцината подобни нему, които са останали в днешното време на упадък и разврат, за нещастие са усвоили трика да офейкат, и то точно в момента, когато появата им би била в тон с класиката. Но ако действията на тези герои днес нямат равни на себе си, то приятелството им има. От миналото ви представихме Дамон и Питий. От настоящето — Потър и Смидърс, и ако случайно техните имена не са стигнали до слуха на неосведомените ни читатели, не можем да направим нищо друго, освен да ги запознаем със самите тях.

И така, мистър Томас Потър беше чиновник в Сити; мистър Робърт Смидърс — също. Доходите им бяха ограничени, но приятелството им не познаваше граници. Те живееха на една и съща улица, всяка сутрин отиваха на работа в едно и също време, обядваха всеки ден в една и съща гостилничка и се наслаждаваха на взаимната си компания всяка вечер. Свързваха ги най-тесни другарски и приятелски отношения или, както с вълнение отбелязваше мистър Томас Потър, те бяха „едно цяло и нищо по-малко“. Мистър Смидърс имаше лека склонност към романтика, някаква поетична жилка, някаква трагична отсянка, усещане за нещо — какво точно, сам не знаеше, което го обземаше понякога — по какви причини, не му беше твърде ясно. Тези негови особености се открояваха ярко на фона на дързостта и прямотата на любител джебчия, характерни за мистър Потър.

Особеностите на техните натура се отразяваха и на облеклото им. Обикновено мистър Смидърс носеше сюртук и обувки, тясна черна вратовръзка и кафява шапка с твърде извита периферия — това точно

не допадаше на мистър Потър, защото неговите предпочитания се простираха във фрапантния стил „а ла кочияш“ и той дори си позволи разносните за грубо синьо палто с дървени копчета като на пожарникар, с което, както и с шапката, чиято форма наподобяваше нещо средно между саксия и тенджерата, произвеждаше голям фурор в „Албион“ на Литъл Ръсел Стрийт, а също и в други модерни заведения от сорта.

Мистър Потър и мистър Смигърс се бяха уговорили, че като получат заплатите си за трите месеца, „ще пропилят заедно една вечер“ — погрешен израз, тъй като про-пиляването се отнася, както всеки знае, не толкова до самата вечер, колкото до парите, които някой носи със себе си в дадения момент. Освен това решиха през тази вечер да си устроят „гуляй за цяла нощ“ — фигуративен израз, който ще рече, че ще вземат няколко часа от следващото утро и ще ги прибавят към съответната вечер, за да се получи този целонощен гуляй.

Денят за заплатите най-сетне дойде — казваме „най-сетне“, защото тези дни са явления, странни като кометите: приближават се учудващо бързо, когато самият ти трябва да даваш много пари, и ужасно бавно, когато трябва да получиш нещо. Мистър Томас Потър и мистър Робърт Смигърс си уредиха среща, за да започнат с вечеря — и наистина започнаха с една хубава, вкусна и задушевна вечеря, която включваше поредица от четири пържоли и четири бърбечета, всяко едно от блюдата подкрепено с чаша наливно тъмно пиво и придружено от разни хлебчета и парченца сирене.

Когато келнерът махна покривката, мистър Томас Потър му нареди да донесе две чаши от най-доброто шотландско уиски, топла вода и захар, а също и две от „най-леките“ хавански пури и поръчката беше изпълнена. Мистър Томас Потър си направи грог и запали пурата, мистър Робърт Смигърс — също, след което първият вдигна весел тост за „премахването на всички служби“ (не синекуриите, а чиновническите), за което вторият веднага пи с голям ентузиазъм. Продължиха в този дух — пушеха пури и отпиваха уиски, докато изпиха това, което си бяха поръчали, но щом мистър Робърт Смигърс забеляза това, веднага поръча още две чаши от най-доброто шотландско уиски и две от най-леките хавански пури — така пресушаваха уискито и пушеха пура след пура, докато може би от пиенето, пушенето, дима, пепелта по масата или лоената мазнина по

пурите, в един момент мистър Робърт Смидърс започна да се съмнява в лекотата на пурите и да се чувствава, като че ли е седнал във фойтон с гръб към конете.

Що се отнася до мистър Томас Потър, той все се смееше гръмко и бърбореше неразбираемо, че е „много добре“ и като доказателство за това неясно помоли джентълмена от съседната маса за вестника, но след като не успя да открие някаква новина в колоните, му, нито пък да се убеди със сигурност, че в него изобщо има колони, бавно излезе навън, за да погледа луната, върна се доста блед от дългото гледане към небето и се опита да изрази смях с няколко конвулсивни хихикания, като завари мистър Робърт Смидърс заспал, след което положи глава върху ръката си и също потъна в сън. Когато се събудиха, и двамата се съгласиха, че е било много глупаво да ядат толкова много мариновани орехи с пържолите, защото всички знаят, че те карат хората да се чувствуват зле и да им се спи — и наистина, ако не бяха пурите и уискито, кой знае до каква степен щяха да им навредят. После пиха кафе и след като платиха сметката — дванадесет шилинга и два пенса за вечерята плюс неизменните десет пенса за келнера, което прави фаталните тринадесет шилинга, — се отправиха към своята цел да прекарат весело нощта.

Беше едва осем и половина, затова решиха, че ще е най-добре да отидат в Сити Тиътър, за да гледат представлението на половин цена от последните места, което и сториха. Мистър Робърт Смидърс, който след плащането на сметката беше настроен изключително поетично, оживи пътя им, като сподели с мистър Томас Потър, че има предчувствие за приближаващ крах, а впоследствие украси театъра, като заспа, елегантно провесил глава и ръце през преградата.

Такова беше тихото поведение на скромния Смидърс и такова — щастливото въздействие на шотландското уиски и хаванските пури върху този забележителен човек! Но мистър Томас Потър, чиято велика цел бе да го считат за „нещо по-така“, за свръхмодерен и тъй нататък, се държа много по-различно и започна да демонстрира наистина върха на нахалството, което публиката не можа да изтърпи. При влизането си той реши да се развика към джентълмените в галерията „да се повеселят“, като придружи искането си с втора идея „да се съюзят“ — и двата му призива срещнаха съответния за такива случаи отклик.

— Запушете устата на тоя! — извика един джентълмен, който беше по риза.

— Къде успя да сръбнеш половин пинта бира? — се чу втори.

— Шивач! — провикна се трети.

— Бръснар! — крещеше четвърти.

— Изхвърлете го! — ревна пети и мнозина други се присъединиха с искането да го пратят „в къщи при майка му“.

Мистър Томас Потър прие всички тези обиди с върховно презрение, като накрая накриви плоскодънната си шапка още повече, щом стана дума за външния му вид, и зае поза с ръце на кръста, с което по най-артистичен начин изрази пренебрежението си.

Увертюрата, която бе съпроводена от безброй възгласи от подобен род, завърши; започна втората част и мистър Томас Потър, окуражен от това, че действува безнаказано, продължи да се държи по нечувано скандален начин. В началото имитираше гласа на примадоната, след това освирка светлинните ефекти, после се престори на обхванат от ужасни конвулсии при вида на призрака и понеже непрестанно коментираше на висок глас диалога от сцената, накрая събуди и мистър Робърт Смидърс, който, като чу, че приятелят му вдига шум и понеже нямаше ясна представа къде се намира и какво трябва да прави, последва неговия пример и нададе най-нечовешкия, продължителен и ужасяващ вой, който публиката беше чувала някога. Това беше върхът.

— Изхвърлете ги! — ревнаха всички.

Чу се шум от влачене на нозе и блъскане на тела в страничната ламперия, както и следният забързан диалог:

— Излизай!

— Няма!

— Ще излезеш!

— Няма!

— Дайте си документите, сър!

— Вие сте негодник, сър!

Публиката показа съгласието си, като започна да ръкопляска, и мистър Робърт Смидърс и Томас Потър изхвърчаха с удивителна скорост на улицата, без да им се наложи да докоснат нито веднъж пода по време на бързото си изстрелване.

Мистър Робърт Смидърс, който по принцип си беше демоден и на когото се беше насъбрало достатъчно много от свръхмодерното им изхвърляне, за да му държи влага до следващото тримесечие, едва излязъл от Милтън Стрийт, започна да намеква издалеко за сладостите на съня, а също и за това, че ще е най-добре да си отидат в Из-лингтън, за да проверят дали с ключовете си ще могат да отключат вратите на собствените си домове. Мистър Томас Потър обаче беше неукротим, и не допускаше възражения. Бяха излезли да гуляят цяла нощ и ще гуляят цяла нощ. И така, мистър Робърт Смидърс, който беше три четвърти изтръпнал и една четвърт смазан, се съгласи отчаяно. Отидоха в една винарска изба да си набавят материал за продължението на нощта и там завариха тълпи от млади дами с разни възрастни джентълмени, както и безброй файтонджии и кочияши — всички те пиеха и разговаряха, а мистър Томас Потър и мистър Робърт Смидърс пиха бренди в малки чашки и сода в големи, докато започнаха да объркват или общите си понятия, или някои конкретни неща, а като свършиха с почерпката си, започнаха да черпят и всички наоколо и забавата продължи в бъркотия от глави и крака, синини и сини униформи, кал и газови лампи, тежки врати и улична настилка.

След което, както сполучливо се изразяват повечето писатели, „всичко потъна в мрак!“, а на сутринта мракът се изпълни с надпис „Полицейски участък“ и в този участък бяха мистър Томас Потър и мистър Робърт Смидърс, както и по-голямата част от познатите им от винарската изба със сравнително оскъдно облекло върху себе си. Освен това в полицията беше донесено, за голямо възмущение на правосъдието и удивление на любопитните зяпачи, че някой си Робърт Смидърс, подпомаган и подстрекаван от някой си Томас Потър, е повалил и пребил на различни улици петима мъже, четири деца и три жени; че гореупоменатият Томас Потър е присвоил пет мандала, две дръжки за звънци и една дамска шапка; че Робърт Смидърс, негов приятел, е произнесъл ругатни на стойност минимум четиридесет лири глоба, всяка една от по пет шилинга; всял е ужас сред поданиците на нейно величество по протежение на няколко улици с неистовите писъци „Пожар!“; разкъсал е униформите на петима полицаи и е извършил още ред други престъпления, прекалено многобройни, за да бъдат споменати. Съдията, след полагаемото мъмрене, глоби мистър Томас Потър и мистър Робърт Смидърс по пет шилинга за това, че са

били, както грубо се изразява законът, пияни; и тридесет и четири лири за седемнадесет нападения, по четиринадесет шилинга на глава, с право на договаряне с ищците.

Мистър Потър и мистър Смидърс се договориха и живяха както могат три месеца на кредит и макар че ищците изявиха готовност да бъдат нападани по два пъти седмично, при същите условия, повече никога не се чу двамата да са си устройвали „гуляй за цяла нощ“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.